

Posłuchajcie, robotnicy, żołnierze,
co szumią wiślane fale
o Karolu Świerczewskim-Walterze,
robotniku i generale.

Gen. Świerczewski w rozmowie z oficerami 1 Armii W. P.
CAF - WAF

Zycie i walka Generała Karola Świerczewskiego są nierozdzielnie związane z rewolucyjnym marszem bojowym polskiej klasy robotniczej do triumfu Polski prawdziwie niepodległej, Polski socjalistycznej.

Karola Świerczewskiego czcił lud polski, a szczególnie Wojsko Polskie, jako bohatera narodowego, bo jego droga życiowa, droga jego walki od zwierciadła trudna, bohaterka drogę klasy robotniczej i ludu polskiego do zwycięstwa Polski socjalistycznej. Zyciorys Generała Świerczewskiego

zawiera węzłowe etapy drogi, która powiedła nasz naród do triumfu i socjalizmu. Zyciorys polityczny Generała Świerczewskiego — od żołnierza Wielkiej Rewolucji Październikowej do współtwórcy ludowego, robotniczo-chłopskiego Wojska Polskiego — to droga, którą nieomylnie szła do swego zwycięstwa klasa robotnicza Polski poprzez wszelkie przeciwności, poprzez wszelkie przeszkody, poprzez zaciekły opór obszarników, fabrykantów i powolnych im przywódców politycznych. Każdego kto dokładnie wczuje się w zyciorys Genera

Imię „Waltera“ będzie nam sztandarem wskazującym drogę wiernej służby Ojczyźnie, partii, socjalizmowi!

la Świerczewskiego uderzać musi ten splot jego osobliwych kolei życiowych i drogi polskiej klasy robotniczej.

Walter — żołnierz Rewolucji Październikowej i dowódca armii hiszpańskiej był wcieleniem jedności walki o zwycięstwo socjalizmu, o wyzolenie społeczne i narodowe — uosobieniem rewolucjonisty, patrioty i Internacjonalisty.

Celem jego walki był socjalizm, zwycięstwo socjalizmu w Polsce i na całym świecie. Walter szedł rzeczywiście: „Do wolności przez Polskę — a do Polski przez cały świat“.

Jakże wymowne są słowa następującego listu, który naostał w pierwszą rocznicę polskiej brygady im. J. Dąbrowskiego:

„...Brygada im. Dąbrowskiego, to pierwsza w historii i tym czasem jedyna brygada orężna zbrojnych sił polskiego robotnika i chłopca, która swą pracą ofiarną realizuje stare, piękne i dumne hasło, wypisane na jej sztandarach: „ZA WOLNOŚĆ WASZĄ I NASZĄ“.

Wasza brygada jest pierwszą, a więc kadrową jednostką przyszłej armii zbrojnej Polski Ludowej. To obowiązuje do wzorowego ładu i porządku wojskowego wewnątrz swoich szeregów, to wymaga wzmożnienia i wzniesienia dyscypliny wojskowej na wyższy poziom,

bo każdy z Was, to oficer i kierownik mniejszych lub większych pododdziałów i jednostek przyszłej armii naszej Polski.

Tę od Was, towarzysze, żąda Polska pracująca, tego wy magają interesy walki z bandą psów Jaszczystowskich, tego wymaga od nas nasze kierownictwo tutejsze“.

Madryt, 21. X. 1937.
WALTER, general
Dowódca 35 dywizji

Tak Karol Świerczewski wychowywał żołnierzy walczących pod jego dowództwem. Umiał on natchnąć ich niezłomną wiarą w zwycięstwo socjalizmu w Polsce, wiarą, którą był przeniknięty i która kierowała całym jego życiem i walką.

Karol Świerczewski — robotnik, żołnierz, wielki Budowniczy Polski Ludowej i po śmierci pozostał taki, jaki był za życia: bliski i kochany przez klasę robotniczą, przez żołnierzy, przez młodzież, przez cały naród.

Karol Świerczewski żyje i żyć będzie w naszej pamięci i w naszych czynach, w naszej pracy i walce. Zawsze imię jego będzie nam sztandarem wskazującym drogę sławy i honoru, drogę męstwa i ofiary, drogę niezachwianej wiernej służby Ojczyźnie, partii i socjalizmowi.

Leopold Lewin

Portret Rewolucjonisty

Nie z soli ani z roli — z robotniczej doli Wyrósł Karol Świerczewski wśród dymów na Woli. Na wprost okna — mur, parkan i drzewo — kaleka, A w szyby — wiatr, co dymy z kominów rozwleka, Ojciec wniósł w ten przedmiejski pejzaż suchotniczy Twarde słowa: „Socjalizm a ruch robotniczy“. Dzwon żelaza, jęk młota i przyspiew tokarki W pięści zwiłają dłonie i prostują barki. Bo w każdym jęku młota, w każdym ciężkim kroku Słychać trzaski odległych salw — z Piątego Roku.

Po latach, już w Kazaniu, nad tokarką słyszy, Jak wzbiera fala burzy w oceanie ciszy. Biały gołąb ułotki z mroku się wylania, I tli się iskra buntu w warsztatach Kazania. Po tem — Moskwa i pożar, który spala mrok i wichurą podrywa szturmujących kroki. Karol zna robotniczych kwartałów zauki — Z ich mieszkańców się dzisiaj rekrutują pulki Gwardzystów, którzy biorą Smolny, marynarzy, Wpatrzonych w twarz Lenina, odbitych w jej twarzy. Na murach Piotrogrodów krzyczą proklamacje — Pochód rewolucji uskrzydłone stacje, Przez które wiedzie droga szeroka, świetlista. Idzie nią wolski tokarz — czerwogwardzista, Bo wie, że w noc oknami długo świeci Smolny, Żeby i w Polsce człowiek był nareszcie wolny. Więc idzie w grom wystrzałów i loskot armatni, Bój to będzie — pulk śpiewa i wierzy — ostatni.

Porucznik Kuligowski powiedział do mnie i do towarzysza Stefana Motyki: — Zgłoszcie się do sztabu. Będziecie pełnić służbę wartowniczą przy Generale.

Aż gorąco zrobiło mi się z radości. Co za wyróżnienie. O Generale mówiło się w naszej polskiej kompanii dużo, ale widzieliśmy go dotąd tylko raz.

Stawiliśmy się do „sztabu“, to jest na wyznaczony kilometr drogi od Jaén. Młodzi oltkami ukryty był później tak znany generałski samochód. Po szosie ubrany w czarną skórzaną kurtkę przechadzał się Walter.

— Stawiliśmy się na rozkaz.

LOPERA

(Wspomnienia z Andaluzji)

General patrzy przez lornetkę, ale widzi również, co się dzieje z boku.

— Siadajcie — mówł. Stoję dalej. — Siadaj pan — (na „pan“ przeczołdził zwykle, gdy był w dobrym humorze).

Zdobyłem się na odwagę i rąbę: — Jeśli towarzysz General usładzie, to ja też, bo kule nie wybierają.

Machnął ręką, usładł i poczęstował papierosem. Była to dla mnie próba ognia. Przechodził ją każdy z bliskich Generała. Walter nie znośił tchorzy w swoim otoczeniu. Tak było w XIV Brygadzie, a potem w słynnej 35 Międzynarodowej Dywizji Waltera.

— Tam może nawet być niebezpiecznie — mówił nieraz General do oficera sztabowego wyznaczając mu trudne zadanie. — Możecie się bać, ale to już pańska sprawa...

Znacznie później, dopiero gdy już miałem okazję przyparzeć się, jak General przygotowywał operację, kierował nimi i kontrolował je, zrozumiałem sens tych jego spacerów po okopach, tych gawęd z żołnierzami. Zrozumiałem, dlaczego objeżdżał stanowiska artylerii, punkt sanitarny, kuchnię, dławczego pod Lopera — gdzie Brygada przechodziła swój chrzest bojowy, a przechodziła go po kilkudniowym zaledwie przeszkoleniu wojskowym — był jak najczęściej w terenie, a jak najmniej w sztabie.

General w akcji, w boju, musiał nadrobić to, co nie zostało uprzednio zrobione: formować dopiero swój sztab, uczyć wszystkich — wszystkiego. Artylerzystę uczył — kierować ogniem, lekarza brygady — organizować służbę sanitarną. Musiał dać do zrozumienia służbom pomocniczym, począwszy od szefów, a kończąc na kucharzu rozlewającym zupę do męażki — że całe tyły służą tym na froncie, żołnierzom znajdującym się w ogniu.

Robota polityczna, uświadomienie żołnierzy o celach akcji — mówiąc dzisiejszym językiem naszego frontu pracy — doprowadzenie planu do załogi, do każdego stanowiska, do każdego żołnierza było pod Lopera dziełem niezmordowanej, bezustannej pracy, wielu dni i nieprzespanych nocy, nigdy niewyczerpanej energii Generała.

I jeszcze jeden sens tej brawury i ścisłej łączności z żołnierzem:

Brygada stawiała pierwsze kroki bojowe. Pod Lopera zaczęła się tradycja bojowa jednostki, a od niej w dużej mierze zależało, czy dalszy szlak Brygady będzie bojowy, ofensywny, zwycięski.

Pod Lopera z rozkazu Generała Brygada wgrzyzała się w teren i wychodziła z rowów do ataku. Były to ataki zawzięte, trzeba było wysokiego morale, głębokiej antyfaszystowskiej świadomości żołnierza.

Do ataków tych szli w większości cywile — którzy w Brygadzie pod dowództwem Waltera, robotnika, komunisty, bojownika o wolność, Generała, który był wielkim dowódcą i wielkim politykiem, stawali się zahartowanymi żołnierzami sławnych, okrytych chwałą Brygad Międzynarodowych.

* Tak nazywano XIV Brygadę Międzynarodową „La Marseillaise“ złożoną w znacznej części z Francuzów. Dowodził nią Karol Świerczewski.

Gen. Karol Świerczewski wśród Dąbrowszczyków
CAF - WAF

OSTATNIA DROGA

W róg zaczął się w kępie olszyny, Znałeś go z bitew wielu — Spod Caspe i Budziszyna, Spod Olszy i Teruelu.

W tę szarą godzinę świtu Pod Moskwą umilkły stawy, Pod Quinto umilkły drzewa Nad Wisłą znieruchomiały trawy I ptak nie śpiewa.

Dymiło pobliskie wzgórze, Dymiły przydrożne krzaki — Na generalskim mundurze Zakwitły maki.

Orły zwycięskich dywizji Szeptem się chyłą ku Tobie, Osierocone ojczyzny — W żałobie.

Tobie szumią podmoskiewskie stawy, Tobie szumią aragońskie drzewa, Tobie szumią nadwiślańskie trawy I ptak nadwiślański śpiewa.

